

EUROPARÅDET

MINISTERKOMMITTÉN

Ministerkommitténs rekommendation Rec(2006)2 till medlemsstaterna avseende de europeiska fängelsereglerna

*(Antagen av Ministerkommittén den 11 januari 2006
vid det 952:a mötet med ministrarnas ställföreträdare)*

Ministerkommittén,

som beaktar den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna,

som också beaktar det arbete som utförts av Europeiska kommittén till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, särskilt de riktlinjer den har utvecklat i sina allmänna rapporter,

som upprepar att ingen ska berövas sin frihet utom som sista utväg och i enlighet med ett förfarande som föreskrivs i lag,

som betonar att det vid verkställandet av frihetsstraff och behandlingen av intagna är nödvändigt att ta hänsyn till kraven på skydd, säkerhet och disciplin samtidigt som man också garanterar fängelseförhållanden som inte kränker mänsklig värdighet och som erbjuder intagna meningsfull yrkesverksamhet och behandlingsprogram, och således förbereder deras återanpassning till samhället,

som anser att det är viktigt att Europarådets medlemsstater fortsätter att utarbeta och följa gemensamma principer för fängelsepolitiken

som vidare anser att det internationella samarbetet på det här området kommer att förstärkas om man följer sådana gemensamma principer,

som noterar de betydelsefulla sociala förändringar som har påverkat viktiga framsteg på det straffrättsliga området i Europa under de senaste två decennierna,

som återigen stöder riktlinjerna i rekommendationerna från Europarådets ministerkommitté för vissa delar av fängelsepolitiken och praxis, särskilt nr R (89) 12 om utbildning i fängelse, nr R (93) 6 om fängelse och kriminologiska aspekter av kontrollen av överförbara sjukdomar, bland annat aids, och därmed sammanhängande hälsoproblem i fängelse, nr R (97) 12 om personal som är delaktig i verkställandet av påföljder och åtgärder, nr R (98) 7 om de etiska och organisatoriska aspekterna av hälsovård i fängelse, nr R (99) 22 om överfulla fängelser och fängelseinflation Rec(2003)22 om villkorlig frigivning (benådning) och Rec(2003)23 om fängelsemyndigheternas hantering av livstidsdömda och andra långtidsdömda,

som beaktar Förenta nationernas regler om minimistandard för behandlingen av intagna,

¹ När denna rekommendation antogs utnyttjade företrädaren för Danmark, genom tillämpning av artikel 10.2 c i arbetsordningen för mötena med ministrarnas ställföreträdare, den danska regeringens rätt att ansluta sig eller låta bli att ansluta sig till artikel 43.2 i bilagan till rekommendationen. Bakgrunden var att regeringen ansåg att kravet på att intagna som hålls isolerade dagligen ska besökas av medicinsk personal skapar allvarliga etiska problem när det gäller denna personals eventuella roll i att förklara att de intagna är tillräckligt starka för ytterligare isolering.

som anser att ministerkommitténs rekommendation nr R (87) 3 om de europeiska fängelsereglerna måste ses över grundligt och uppdateras så att den återspeglar den utveckling som skett inom fängelsepolitiken, straffpraxis och den övergripande fängelseförvaltningen i Europa,

rekommenderar, enligt villkoren i artikel 15 b i Europarådets stadga, medlemsstaternas regeringar

- att i sin lagstiftning, politik och praxis följa bestämmelserna i bilagan till denna rekommendation, som ersätter ministerkommitténs rekommendation nr R (87) 3 om de europeiska fängelsereglerna,
- att se till att denna rekommendation med tillhörande kommentar översätts och ges så stor spridning som möjligt, särskilt bland rättsliga myndigheter, fängelsepersonal och enskilda intagna.

Del I

Grundläggande principer

1. Var och en som är frihetsberövad ska behandlas med respekt för sina mänskliga rättigheter.
2. Frihetsberövade personer behåller alla rättigheter som inte lagligen fråntagits dem till följd av dom eller beslut om häktning.
3. De restriktioner som åläggs frihetsberövade personer ska vara så lite ingripande som möjligt och stå i proportion till det legitima syftet med åtgärderna.
4. Fängelseförhållanden som inkräktar på de intagnas mänskliga rättigheter kan inte rättfärdigas med bristande resurser.
5. Förhållandena i fängelse ska så långt möjligt efterlikna de positiva sidorna av livet i samhället.
6. Varje frihetsberövande ska ske under former som underlättar de frihetsberövades återanpassning i samhället.
7. Samarbete med socialtjänsten och, så långt möjligt, engagemang från det civila samhället i fängelseverksamheten ska uppmuntras.
8. Fängelsepersonalen utför ett viktigt samhällsarbete och rekryteringen av dem samt deras utbildning och arbetsförhållanden ska göra det möjligt för dem att upprätthålla en hög standard i deras vård av de intagna.
9. Samtliga fängelser ska stå under regelbunden statlig tillsyn och oberoende kontroll.

Tillämpningsområde

- 10.1 De europeiska fängelsereglerna är tillämpliga på var och en som häktats av rättslig myndighet eller frihetsberövats till följd av dom.
- 10.2 Den som häktats av rättslig myndighet eller frihetsberövats till följd av dom bör i regel endast förvaras i fängelse dvs. i en institution reserverad för frihetsberövade av dessa två kategorier.
- 10.3 Dessa regler gäller även för den som:
 - a. är intagen i fängelse av andra skäl eller
 - b. som häktats av rättslig myndighet eller frihetsberövats till följd av dom och som av någon anledning hålls frihetsberövad på annan plats.

- 10.4 Alla som är intagna i fängelse eller intagna enligt punkt 10.3.b är enligt syftet med dessa regler att anse som fångar.
- 11.1 Barn under 18 år bör inte placeras i fängelse avsett för vuxna, utan på för ändamålet särskilt inrättade institutioner.
- 11.2 Om barn ändå undantagsvis placeras i ett sådant fängelse ska det finnas särskilda föreskrifter som tar hänsyn till barnens ställning och behov.
- 12.1 Den som lider av psykisk sjukdom och vars psykiska hälsotillstånd inte är förenligt med att vistelse i fängelse, bör placeras i för ändamålet särskilt inrättad institution.
- 12.2 Om sådana personer ändå undantagsvis förvaras i fängelse ska det finnas särskilda föreskrifter som tar hänsyn till deras hälsotillstånd och behov.
13. Dessa regler ska tillämpas objektivt utan diskriminering på någon som helst grund såsom kön, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, anknytning till nationell minoritet, egendom, härkomst eller annan ställning.

Del II

Villkor för intagning i fängelse

Intagning

14. Ingen får tas in eller hållas som fånge i fängelse utan ett verkställbart beslut i enlighet med nationell lag.
- 15.1 Vid intagning ska följande uppgifter omedelbart dokumenteras om varje intagen:
 - a. uppgifter om den intagnes identitet,
 - b. skälen till intagningen och den lagliga grunden för frihetsberövandet,
 - c. dag och tidpunkt för intagningen i fängelse,
 - d. en förteckning över de privata tillhörigheter som ska tas i säkert förvar enligt regel 31,
 - e. eventuella synliga skador och klagomål rörande tidigare dålig behandling och
 - f. med förbehåll för sjukvårdssekretess, all information om den intagnes hälsotillstånd som är av betydelse för den intagnes eller andra personers fysiska eller psykiska hälsa.
- 15.2 Vid intagningen ska alla intagna få information enligt regel 30.
- 15.3 Omedelbart efter intagning ska information om intagning i fängelse lämnas enligt regel 24.9.
16. Så snart som möjligt efter intagningen ska:
 - a. uppgifter om den intagnes hälsotillstånd kompletteras med en medicinsk undersökning enligt regel 42,
 - b. säkerhetsklassificering av den intagne ske i enlighet med regel 51,
 - c. det hot mot säkerheten som den intagne utgör fastställas i enlighet med regel 52,
 - d. all tillgänglig information om den intagnes sociala situation läggs till grund för den intagnes omedelbara personliga behov och behov av social omsorg ska kunna omhändertas och
 - e. när det gäller fängelsedömda, nödvändiga åtgärder vidtas för att implementera program i enlighet med del VIII i dessa regler.

Placering och inkvartering

- 17.1 Intagna ska, så långt det är möjligt, placeras nära hemorten eller den ort där den sociala återanpassningen planeras.

- 17.2 Vid placeringen ska även behovet av pågående brottsutredning, skydd och säkerhet samt behovet av en lämplig verksamhet för alla intagna beaktas.
- 17.3 Så långt det är möjligt ska de intagna ges tillfälle att yttra sig om initial placering och eventuella senare förflyttningar från ett fängelse till ett annat.
- 18.1 Den inkvartering som erbjuds intagna, i synnerhet inkvarteringen för dygnsvila, ska vara människovärdig och i möjligaste mån respektera behovet av avskildhet och uppfylla kraven på sundhet och hygien, varvid vederbörlig hänsyn ska tas till klimatförhållandena och särskilt till golvutrymme, luftvolym, belysning, uppvärmning och ventilation.
- 18.2 I alla byggnader där intagna ska bo, arbeta eller samlas ska:
- fönstren vara tillräckligt stora för att medge att de intagna kan läsa eller arbeta i dagsljus under normala förhållanden och släppa in tillräckligt med frisk luft såvida det inte finns ett adekvat luftkonditioneringsystem,
 - belysningen uppfylla godkända tekniska normer och
 - ett larmsystem finnas som gör det möjligt för de intagna att snabbt komma i kontakt med personalen.
- 18.3 Specifika minimikrav gällande de frågor som behandlas i punkterna 1 och 2 ska fastställas i nationell lag.
- 18.4 Nationell lag ska innehålla mekanismer som säkerställer att dessa minimikrav inte frångås på grund av överbeläggning i fängelserna.
- 18.5 Intagna ska normalt inkvarteras i egen cell under natten om inte gemensamma sovutrymmen är att föredra för dem.
- 18.6 Delad inkvartering får förekomma endast om utrymmet är lämpligt för detta ändamål och det ska delas av intagna som kan placeras tillsammans.
- 18.7 Så långt det är möjligt ska de intagna ges valmöjlighet innan de måste dela sovutrymme med andra.
- 18.8 Vid beslut om inkvartering av intagna på särskilda fängelser eller särskilda avdelningar inom ett fängelse ska vederbörlig hänsyn tas till behovet av att hålla:
- ej dömda intagna åtskilda från dömda intagna,
 - manliga intagna åtskilda från kvinnliga intagna och
 - unga vuxna intagna åtskilda från äldre intagna.
- 18.9 Undantag från kraven på åtskild inkvartering enligt punkt 8 kan göras för att möjliggöra att de intagna kan delta gemensamt i organiserade aktiviteter, dock ska dessa grupper alltid hållas åtskilda om natten såvida de inte samtycker till att hållas fängslade tillsammans och fängelseledningen bedömer att detta skulle vara bäst för alla berörda intagna.
- 18.10 Inkvarteringen av alla intagna ska ske på så låg säkerhetsnivå som är möjlig med hänsyn till risken för att de rymmer eller skadar sig själva eller andra.

Hygien

- 19.1 Alla utrymmen i varje fängelse ska underhållas väl och alltid vara rena och välstädade.
- 19.2 När nyintagna kommer till ett fängelse ska den cell eller annan inkvartering som de anvisas vara väl rengjord.
- 19.3 De intagna ska ha tillgång till hygien- och toalettutrymmen som är hygieniska och erbjuder avskildhet.

- 19.4 Adekvata faciliteter ska tillhandahållas så att varje intagen kan bada eller duscha i vatten vars temperatur är anpassad till det rådande klimatet, helst dagligen men minst två gånger per vecka, eller oftare om så erfordras av allmänhygieniska skäl.
- 19.5 De intagna ska hålla sig själva och sina kläder rena och välvårdade och sitt rum rent och välstädat.
- 19.6 Fängelsemyndigheterna ska tillhandahålla hjälpmedel för detta, inklusive toalettartiklar, städutrustning och städmateriel.
- 19.7 Särskild hänsyn ska tas till kvinnors hygienbehov.

Kläder och sängutrustning

- 20.1 Intagna som saknar egna lämpliga kläder ska erbjudas kläder som är lämpliga för klimatet.
- 20.2 Sådana kläder får inte vara förnedrande eller förödmjukande.
- 20.3 Alla kläder ska hållas i gott skick och bytas ut vid behov.
- 20.4 Intagna som får permission att vistas utanför fängelset ska inte tvingas bära kläder som visar att de är intagna.
- 21. Varje intagen ska tilldelas en egen säng och egna lämpliga sängkläder, som ska hållas i gott skick och bytas tillräckligt ofta för att säkerställa att de är rena.

Mathållning

- 22.1 De intagna ska erbjudas en näringsriktig kost som är anpassad till deras ålder, hälsa, fysiska kondition, religion, kultur och arten av det arbete de utför.
- 22.2 Kraven på en näringsriktig kost, inklusive dess lägsta energi- och proteininnehåll, ska regleras av nationell lagstiftning.
- 22.3 Maten ska tillagas och serveras på ett hygieniskt sätt.
- 22.4 Tre måltider ska tillhandahållas per dag med rimliga tidsintervall.
- 22.5 Rent dricksvatten ska alltid finnas tillgängligt för de intagna.
- 22.6 Läkare eller legitimerad sjuksköterska ska föreskriva en ändrad diet för en viss intagen om så erfordras av medicinska skäl.

Juridisk rådgivning

- 23.1 Alla intagna har rätt till juridisk rådgivning och fängelsemyndigheterna ska erbjuda dem rimliga förutsättningar att få tillgång till sådan rådgivning.
- 23.2 De intagna har rätt att konsultera en juridisk rådgivare, som de själva väljer och bekostar, i alla juridiska frågor.
- 23.3 Om det finns ett allmänt rättshjälpsystem ska myndigheterna uppmärksamma alla intagna på detta.
- 23.4 Konsultationer och andra kontakter, inklusive korrespondens i juridiska frågor, mellan intagna och deras juridiska rådgivare ska vara konfidentiella.

- 23.5 Behörig rättslig myndighet kan under extraordinära omständigheter besluta om inskränkningar i konfidentiella fall för att förhindra allvarlig brottslighet eller allvarliga hot mot ordningen och säkerheten i fängelset.
- 23.6 De intagna ska ha tillgång till, eller tillåtas inneha, handlingar som berör deras rättsliga processer.

Kontakt med omvärlden

- 24.1 De intagna ska tillåtas kommunicera så ofta som möjligt per brev, telefon eller på annat sätt med sina familjer, andra personer och företrädare för organisationer i samhället samt ta emot besök av dessa personer.
- 24.2 Kommunikation och besök kan bli föremål för inskränkningar och kontroll om detta är nödvändigt på grund av pågående brottsutredningar, för upprätthållandet av ordning och säkerhet, för att förhindra brott eller skydda brottsoffer, men sådana inskränkningar, inklusive särskilda restriktioner som beslutats av behörig rättslig myndighet, ska ändå medge en godtagbar lägsta kontaktnivå.
- 24.3 Nationell lagstiftning ska specificera de nationella och internationella organ och tjänstemän med vilka de intagna kan kommunicera utan begränsningar.
- 24.4 Besöksförhållandena ska vara sådana att de intagna kan upprätthålla och utveckla familjerelationer på ett så normalt sätt som möjligt.
- 24.5 Fängelsemyndigheterna ska hjälpa de intagna att upprätthålla adekvat kontakt med omvärlden och erbjuda dem lämpligt socialt stöd för detta.
- 24.6 All information om dödsfall eller allvarlig sjukdom som berör nära anhöriga ska omedelbart meddelas den intagne.
- 24.7 När omständigheterna medger detta ska den intagne ges permission, antingen beledsagad av personal eller på egen hand, för att besöka sjuk anhörig, närvara vid begravning eller av andra humanitära skäl.
- 24.8 De intagna ska tillåtas att omedelbart underrätta sina familjer om att de fängslats eller förflyttats till annat fängelse samt om de drabbas av allvarlig sjukdom eller skada.
- 24.9 I samband med intagningen av en person i fängelse eller om en intagen drabbas av allvarlig sjukdom, avlider eller skadas allvarligt, eller läggs in på sjukhus, ska myndigheterna, om inte den intagne begärt att de inte ska göra det, omedelbart underrätta den intagnes man/hustru eller partner eller, om den intagne är ensamstående, närmast anhörig eller annan person som tidigare uppgivits av den intagne.
- 24.10 De intagna ska tillåtas att hålla sig löpande informerade om offentliga angelägenheter genom att prenumerera på och läsa dagstidningar, tidskrifter och andra publikationer och genom att lyssna på radio- och tv-sändningar om inte behörig rättslig myndighet i det enskilda fallet meddelat ett särskilt tidsbegränsat förbud mot detta.
- 24.11 Fängelsemyndigheterna ska säkerställa att de intagna kan delta i val, folkomröstningar och andra samhällsaktiviteter om inte deras rätt till detta inskränkts genom nationell lagstiftning.
- 24.12 De intagna ska ha rätt att ha kontakt med massmedia om det inte finns tvingande skäl att förbjuda detta för att upprätthålla ordning och säkerhet, för att tillvarata allmänhetens intressen eller för att skydda integriteten för brottsoffer, andra intagna eller personal.

Innehållet i verkställigheten

- 25.1 De intagna ska erbjudas ett allsidigt program av aktiviteter.

- 25.2 Verksamheten ska göra det möjligt för alla intagna att tillbringa så mycket tid utanför cellerna som krävs för en rimlig nivå av mänskliga och sociala kontakter.
- 25.3 Denna verksamhet ska också tillgodose de intagnas behov av omsorg och vård.
- 25.4 Särskild uppmärksamhet ska ägnas behoven hos intagna som blivit fysiskt eller psykiskt misshandlade eller sexuellt utnyttjade.

Arbete

- 26.1 Arbete ska betraktas som ett positivt inslag i verksamheten i fängelset och får aldrig användas som bestraffning.
- 26.2 Fängelsemyndigheterna ska sträva efter att erbjuda tillräckligt arbete av lämplig karaktär.
- 26.3 Så långt det är möjligt ska det erbjudna arbetet vara sådant att det bidrar till att bibehålla eller öka de intagnas förmåga att försörja sig själva efter frigivningen.
- 26.4 I enlighet med regel 13 får det inte förekomma diskriminering på grund av kön i den typ av arbete som erbjuds.
- 26.5 Arbete som innefattar yrkesutbildning ska erbjudas intagna som kan ha nytta av detta och särskilt unga intagna.
- 26.6 De intagna kan välja i vilken typ av sysselsättning de vill delta inom ramen för vad som är tillgängligt, lämplig yrkesinriktning och kraven på ordning och disciplin.
- 26.7 Arbetsstrukturen och arbetsmetoderna inom fängelserna ska så nära som möjligt efterlikna likartat arbete i samhället för att förbereda de intagna för normala arbetsvillkor.
- 26.8 Även om strävan att driva verksamheten inom fängelserna med ekonomisk vinst kan vara värdefull för att höja standarden och förbättra yrkesutbildningens kvalitet och relevans får de intagnas intressen aldrig underordnas detta syfte.
- 26.9 Arbete för intagna ska tillhandahållas av fängelsemyndigheterna, antingen i egen regi eller i samarbete med privata entreprenörer.
- 26.10 De intagna ska alltid erhålla skälig ersättning för sitt arbete.
- 26.11 De intagna ska ha rätt att använda åtminstone en del av sina inkomster till artiklar som godkänts för eget bruk och att avsätta en del av sina inkomster till sina familjer.
- 26.12 De intagna bör uppmuntras att spara en del av sina inkomster. Dessa medel ska överlämnas till dem vid frigivningen eller användas för andra godkända ändamål.
- 26.13 Försiktighetsåtgärder för de intagnas hälsa och säkerhet ska ge dem adekvat skydd och inte vara mindre rigorösa än de som gäller för arbetstagare i samhället.
- 26.14 Intagna som drabbas av arbetsskada, inklusive yrkessjukdom, ska erbjudas ersättning på villkor som inte är sämre än de som enligt nationell lag gäller för arbetstagare i samhället.
- 26.15 Det maximala arbetstiden per dag och vecka ska fastställas i enlighet med lokala regler eller praxis för anställning på den fria arbetsmarknaden.
- 26.16 De intagna ska ha minst en vilodag i veckan och tillräcklig tid för utbildning och andra aktiviteter.
- 26.17 Så långt det är möjligt ska intagna som arbetar omfattas av det nationella socialförsäkringssystemet.

Motion och avkoppling

- 27.1 Om vädret så medger ska alla intagna ges möjlighet till minst en timmes motion utomhus varje dag.
- 27.2 Vid otjänlig väderlek ska alternativa aktiviteter ordnas för att ge de intagna tillfälle att motionera.
- 27.3 Väl organiserade aktiviteter som främjar fysisk kondition och erbjuder adekvat motion och avkopplingsmöjligheter ska utgöra en integrerad del av fängelseverksamheten.
- 27.4 Fängelsemyndigheterna ska underlätta sådana aktiviteter genom att tillhandahålla lämpliga lokaler och lämplig utrustning.
- 27.5 Fängelsemyndigheterna ska vidta åtgärder för att anordna särskilda aktiviteter för intagna i behov av sådana.
- 27.6 Fritidsaktiviteter, såsom sport, idrott, kulturella aktiviteter, hobbyverksamhet och annan fritidssysselsättning ska erbjudas och om möjligt ska de intagna tillåtas att organisera dessa.
- 27.7 De intagna ska tillåtas att umgås med varandra under träning och i syfte att delta fritidsaktiviteter.

Utbildning

- 28.1 Varje fängelse ska sträva efter att ge alla intagna tillgång till utbildningsprogram, som är så allsidiga som möjligt och som svarar mot de intagnas individuella behov samtidigt som det beaktar deras ambitioner.
- 28.2 Företråde ska ges till intagna med läs- och skrivsvårigheter samt bristande kunskaper i matematik och sådana som saknar grundläggande skolutbildning eller yrkesutbildning.
- 28.3 Särskild uppmärksamhet ska ägnas utbildningen av unga intagna och intagna med särskilda behov.
- 28.4 Utbildning ska inte ha lägre status än arbete inom fängelsesystemet och intagna får inte missgynnas ekonomiskt eller på annat sätt genom att delta i utbildning.
- 28.5 Varje fängelse ska ha ett bibliotek som är tillgängligt för alla intagna och som är lämpligt utrustat med ett brett utbud för såväl rekreation som studier, i form av böcker och andra media.
- 28.6 Där det är möjligt bör fängelsernas bibliotek anordnas i samarbete med ett allmänt bibliotek.
- 28.7 Så långt praktiskt möjligt ska de intagnas utbildning:
 - a. vara integrerad i landets utbildningssystem för teoretiska studier och yrkesutbildning så att de intagna efter frigivningen utan svårighet kan fortsätta sina studier och utbildning och
 - b. ske under överinseende av externa utbildningsinstitutioner.

Tanke-, samvets- och religionsfrihet

- 29.1 De intagnas rätt till tanke-, samvets- och religionsfrihet ska respekteras.

- 29.2 Så långt det är praktiskt möjligt ska verksamheten i fängelset utformas så att de intagna kan utöva sin religion och leva efter sin tro, delta i gudstjänster eller sammankomster som leds av erkända företrädare för denna religion eller tro, ta emot enskilda besök av sådana företrädare för sin religion eller tro och inneha böcker och annan litteratur som har med deras religion eller tro att göra.
- 29.3 De intagna får inte tvingas att utöva en religion eller tro, delta i religiösa gudstjänster och möten, delta i verksamhet med religiöst innehåll eller acceptera besök av religiösa företrädare för någon religion eller tro.

Information

- 30.1 Vid inskrivningen och därefter så ofta det behövs ska alla intagna, skriftligen och muntligen på ett språk som de förstår, informeras om reglerna rörande ordningen och sina rättigheter och skyldigheter i fängelset.
- 30.2 De intagna ska ha rätt att behålla ett skriftligt exemplar av den information de mottagit.
- 30.3 De intagna ska informeras om alla rättsliga processer som rör dem och, om de blir dömda, om den tid som ska avtjänas och möjligheterna till villkorlig frigivning.

De intagnas tillhörigheter

- 31.1 Alla tillhörigheter som de intagna inte får inneha enligt fängelsets regler ska placeras i säkert förvar i samband med inskrivningen i fängelse.
- 31.2 En intagen, vars tillhörigheter placeras i säkert förvar, ska underteckna en förteckning över tillhörigheterna.
- 31.3 Åtgärder ska vidtas för att hålla sådana tillhörigheter i gott skick.
- 31.4 Om det har ansetts nödvändigt att förstöra några sådana tillhörigheter ska detta dokumenteras och den intagne underrättas.
- 31.5 De intagna ska, med förbehåll för kraven på hygien, ordning och säkerhet, ha rätt att köpa eller på annat sätt anskaffa varor, däribland mat och dryck, för sitt personliga bruk till priser som inte är onormalt mycket högre än i samhället.
- 31.6 Om en intagen medför någon medicin ska läkaren bestämma hur man ska förfara med denna.
- 31.7 I de fall de intagna tillåts inneha sina tillhörigheter i fängelset ska fängelsemyndigheterna vidta åtgärder som bidrar till en säker förvaring av dessa.

Förflyttning av intagna

- 32.1 När intagna flyttas till eller från ett fängelse eller till andra platser, såsom domstol eller sjukhus, ska de exponeras så lite som möjligt för allmänheten och vederbörliga skyddsåtgärder ska vidtas för att tillförsäkra dem anonymitet.
- 32.2 Transport av intagna i fordon med otillräcklig ventilation eller innerbelysning, eller som på annat sätt utsätter dem för onödig fysisk påfrestning eller kränkning, ska vara förbjuden.
- 32.3 Transport av intagna ska bekostas av offentliga myndigheter och utföras enligt dess direktiv.

Frigivning av intagna

- 33.1 Alla intagna ska friges utan dröjsmål vid verkställighetstidens slut eller när domstol eller annan myndighet beslutar om deras frigivning.

- 33.2 Dag och tidpunkt för frigivningen ska dokumenteras.
- 33.3 Alla intagna ska ha tillgång till åtgärder som är ägnade att underlätta deras återanpassning i samhället efter frigivningen.
- 33.4 Vid frigivningen av en intagen ska alla saker och pengar som tillhör den intagne och som togs i säkert förvar återlämnas, utom om det förekommit godkända uttag av medel eller om sådana tillhörigheter efter godkännande avsänts från fängelset eller om det visat sig nödvändigt att förstöra saker av hygieniska skäl.
- 33.5 Den intagne ska underteckna ett kvitto över den återlämnade egendomen.
- 33.6 När frigivningen är fastställd i förväg ska den intagne erbjudas en läkarundersökning i enlighet med regel 42 i så nära anslutning till tidpunkten för frigivning som möjligt.
- 33.7 Åtgärder måste vidtas för att säkerställa att de intagna vid frigivningen vid behov är försedda med vederbörliga dokument och identitetshandlingar och får hjälp med att finna lämplig bostad och lämpligt arbete.
- 33.8 Intagna som frigges ska också förses med medel för sitt omedelbara uppehälle, vara lämpligt och adekvat klädda med hänsyn till klimat och årstid samt ha tillräckliga medel för resan till hemorten.

Kvinnor

- 34.1 Utöver de särskilda bestämmelserna i dessa regler som avser kvinnliga intagna ska myndigheterna fästa särskild uppmärksamhet vid kvinnors behov, såsom deras fysiska, yrkesmässiga, sociala och psykologiska behov, vid beslut som i något avseende påverkar frihetsberövandet av dem.
- 34.2 Särskilda ansträngningar ska göras för att bereda tillgång till särskilda tjänster för kvinnliga intagna med sådana behov som åsyftas i regel 25.4.
- 34.3 Intagna ska beredas möjlighet att förlossning utanför fängelserna, men om ett barn föds i fängelset ska fängelsemyndigheterna erbjuda allt nödvändigt stöd och alla nödvändiga resurser.

Barn som hålls frihetsberövade i fängelse

- 35.1 Om i undantagsfall barn under 18 år hålls frihetsberövade i fängelse avsett för vuxna intagna ska myndigheten se till att dem, utöver de tjänster som erbjuds alla intagna, även har tillgång till social och psykisk omsorg samt undervisning, självvård och fritidsaktiviteter eller motsvarande i nivå med vad som erbjuds barn i samhället.
- 35.2 Varje intagen som är minderårig och i skolpliktig ålder ska ha tillgång till sådan undervisning.
- 35.3 Barn som frigges från fängelse ska ges extra stöd.
- 35.4 Barn som hålls frihetsberövade i fängelse ska placeras på en avdelning inom fängelset som är avskild från den som används av vuxna, om detta inte kan anses strida mot barnets bästa.

Småbarn

- 36.1 Småbarn får vistas i fängelse tillsammans med en förälder endast när det bedöms vara bäst för de berörda barnen. De får inte behandlas som intagna.
- 36.2 När sådana småbarn tillåts att vistas i fängelse tillsammans med en förälder ska särskild bantillsyn, med kompetent personal, ordnas för barnet när föräldern deltar i aktiviteter där barnet inte kan vara med.

36.3 Särskild inkvartering ska iordningställas för att värna om sådana småbarns välbefinnande.

Utländska medborgare

- 37.1 Intagna som är utländska medborgare ska utan dröjsmål upplysas om sin rätt att kontakta, och beredas rimliga möjligheter att kommunicera med, hemlandets diplomatiska eller konsulära representation.
- 37.2 Intagna som är medborgare i länder som inte har diplomatisk eller konsulär representation i landet, liksom flyktingar eller statslösa personer, ska beredas motsvarande möjlighet att kommunicera med diplomatiska representanter för det land som bevakar deras intressen eller med sådana nationella och internationella instanser som har till uppgift att tillvarata dessa personers intressen.
- 37.3 För att bistå utländska medborgare på fängelser, vilka kan ha särskilda behov, ska fängelsemyndigheterna fullt ut samarbeta med diplomatiska eller konsulära tjänstemän som representerar intagna.
- 37.4 Specifik information om juridisk hjälp ska lämnas till intagna som är utländska medborgare.
- 37.5 Intagna som är utländska medborgare ska informeras om möjligheten att begära att straffverkställigheten överflyttas till annat land.

Etniska och språkliga minoriteter

- 38.1 Särskilda åtgärder ska vidtas för att tillgodose behoven hos intagna som tillhör etniska eller språkliga minoriteter.
- 38.2 I den utsträckning det är praktiskt möjligt ska olika grupper tillåtas upprätthålla sina kulturella sedvänjor på fängelset.
- 38.3 Språkliga behov ska tillgodoses med hjälp av kompetenta tolkar och genom att tillhandahålla skriftligt material på de olika språk som förekommer på ett visst fängelse.

Del III

Hälsa

Hälso- och sjukvård

39. Fängelsemyndigheterna ska värna om alla intagnas hälsa.
- 40.1 Sjukvården på fängelset ska anordnas i nära samarbete med den allmänna sjukvården.
- 40.2 Sjukvården i fängelserna ska vara integrerad i och förenlig med den nationella sjukvårdspolicyn.
- 40.3 De intagna ska ha tillgång till den sjukvård som är tillgänglig i landet utan särbehandling på grund av deras rättsliga situation.
- 40.4 Sjukvården i fängelserna ska sträva efter att upptäcka och behandla de fysiska eller psykiska sjukdomstillstånd eller brister som de intagna kan lida av.
- 40.5 I detta syfte ska alla nödvändiga allmänmedicinska, kirurgiska och psykiatriska resurser, som är tillgängliga för allmänheten, ställas till de intagnas förfogande.

Hälso- och sjukvårdspersonal

- 41.1 Alla fängelser ska ha tillgång till minst en legitimerad allmänpraktiserande läkare.
- 41.2 Åtgärder ska vidtas som säkerställer att en läkare alltid finns tillgänglig utan dröjsmål i akuta fall.
- 41.3 Om fängelserna inte har en heltidsanställd läkare ska en deltidsanställd läkare komma på regelbundna besök.
- 41.4 Varje fängelse ska ha personal med lämplig sjukvårdsutbildning.
- 41.5 Legitimerade tandläkare och optiker ska finnas tillgängliga för alla intagna.

Läkares uppgifter

- 42.1 Läkare, eller en legitimerad sjuksköterska som rapporterar till en sådan läkare, ska ta emot varje intagen så snart som möjligt efter inskrivning och undersöka dem om det inte är uppenbart onödigt.
- 42.2 Läkare, eller en legitimerad sjuksköterska som rapporterar till en sådan läkare, ska på begäran undersöka den intagne vid frigivningen och i övrigt undersöka de intagna vid behov.
- 42.3 Vid undersökning av en intagen ska läkare, eller en legitimerad sjuksköterska som rapporterar till en sådan läkare, särskilt beakta:
 - a. att normala sekretessbestämmelser för sjukvårdspersonal följs,
 - b. att fysisk eller psykisk sjukdom diagnostiseras, och att alla åtgärder vidtas som är nödvändiga för behandlingen av denna och för upprätthållandet av förekommande medicinsk behandling,
 - c. att alla tecken eller indikationer på att en intagen kan ha utsatts för fysiskt våld dokumenteras och rapporteras till behörig myndighet,
 - d. att abstinensbesvär förorsakade av missbruk av droger, läkemedel eller alkohol behandlas,
 - e. att eventuell psykisk eller annan påfrestning till följd av frihetsberövandet identifieras,
 - f. att intagna som misstänks bära smittsam sjukdom isoleras under den tid smittorisk föreligger och att de erhåller korrekt behandling,
 - g. att intagna som är HIV-positiva inte isoleras enbart av detta skäl,
 - h. att fysiska eller psykiska brister som kan hindra återanpassningen i samhället efter frigivningen uppmärksammas,
 - i. att varje intagens förmåga att arbeta eller delta i fysisk aktivitet fastställs och
 - j. att arrangera med andra samhällsorgan så att erforderlig medicinsk eller psykiatrisk behandling kan fortsätta efter frigivningen om den intagne ger sitt samtycke till sådana arrangemang.
- 43.1 Läkare ska sörja för de intagnas fysiska och psykiska hälsa och skull, på de villkor och i den omfattning som motsvarar normal sjukvårdsstandard i samhället, ta emot alla intagna som är sjuka eller anmäler sjukdom eller skada samt varje intagen för vilken särskild uppmärksamhet påkallas.
- 43.2 Läkare eller en legitimerad sjuksköterska som rapporterar till en sådan läkare, ska särskilt uppmärksamma hälsotillståndet hos intagna som hålls i isolering, skall dagligen besöka sådana intagna och ska omedelbart ge dem läkarvård och behandling på begäran av dem själva eller fängelsepersonalen.
- 43.3 Läkare ska rapportera till fängelsechefen närhelst det bedöms att en intagens fysiska eller psykiska hälsa allvarligt äventyras av fortsatt fängslande eller av något annat förhållande under vilket fängslandet äger rum, inklusive förhållanden vid isolering.

44. Läkare eller annat behörigt organ ska regelbundet inspektera, och om det är lämpligt inhämta information på annat sätt, och rapportera till fängelsechefen om:
- mängd, kvalitet, tillagning och servering av mat och vatten,
 - fängelsets och de intagnas hygien och renlighet,
 - fängelsets sanitära förhållanden uppvärmning, belysning och ventilation i fängelset och
 - lämplighet och renhet avseende de intagnas kläder och sängutrustning.
- 45.1 Fängelsechefen ska beakta de rapporter och råd som läkaren eller annat behörigt organ lämnar i enlighet med reglerna 43 och 44 och ska, om fängelsechefen instämmer i de rekommendationer som lämnats, omedelbart vidta åtgärder för att genomföra dem.
- 45.2 Om läkarens rekommendationer ligger utanför fängelsechefens befogenheter, eller om fängelsechefen inte instämmer i dem, ska denne omedelbart vidarebefordra läkarens råd och ett eget yttrande till överordnat organ.

Tillhandahållandet av hälso- och sjukvård

- 46.1 Sjuka intagna som är i behov av specialistbehandling ska överföras till specialiserade fängelser eller till civila sjukhus om ifrågavarande behandling inte är tillgänglig i fängelserna.
- 46.2 Om ett fängelse har sin egen sjukvårdsinrättning ska denna vara lämpligt bemannad och utrustad för att ge erforderlig vård och behandling åt intagna som remitteras till den.

Psykiatrisk vård

- 47.1 Specialiserade fängelser eller avdelningar som står under medicinsk kontroll ska finnas tillgängliga för observation och behandling av intagna som lider av psykiska sjukdomar eller störningar och som inte nödvändigtvis faller under bestämmelserna i regel 12.
- 47.2 Fängelsesjukvården ska sörja för att psykiatrisk behandling erbjuds alla intagna som är i behov av sådan behandling och lägga särskild vikt vid att förebygga självmord.

Övriga frågor

- 48.1 Intagna får inte utan samtycke utsättas för medicinska experiment.
- 48.2 Medicinska experiment som utförs med intagna och som kan leda till fysiska skador, psykiska problem eller annan hälsorelaterad skada ska vara förbjudna.

Del IV

God ordning

Allmän syn på god ordning

49. Ordningen i ett fängelse ska upprätthållas genom att kraven på säkerhet, trygghet och disciplin beaktas, samtidigt som de intagna erbjuds människovärdiga levnadsförhållanden och ett komplett aktivitetsprogram i enlighet med regel 25.
50. Med förbehåll för kraven på god ordning och säkerhet ska de intagna tillåtas att diskutera frågor som berör allmänna fängelseförhållanden och ska uppmuntras att diskutera frågor av detta slag med fängelsemyndigheten.

Yttre säkerhet

- 51.1 De säkerhetsåtgärder som tillämpas mot enskilda intagna ska vara minsta möjliga som erfordras för att uppnå att de är i tryggt förvar.

- 51.2 Säkerhetsanordningar i form av fysiska hinder och andra tekniska hjälpmedel ska kompletteras med den dynamiska säkerhet som en uppmärksam personal som känner de intagna som står under deras kontroll innebär.
- 51.3 Så snart som möjligt efter intagningen ska de intagna bedömas för att fastställa:
- a. vilken risk de utgör för samhället om de skulle rymma,
 - b. risken för att de ska försöka rymma, antingen på egen hand eller med hjälp utifrån.
- 51.4 Varje intagen ska därefter placeras med den säkerhet som motsvarar dessa risknivåer.
- 51.5 Den erforderliga säkerhetsnivån ska regelbundet omprövas under hela en persons strafftid.¶

Inre säkerhet

- 52.1 Så snart som möjligt efter intagningen ska de intagna bedömas för att fastställa om de utgör en säkerhetsrisk för andra intagna, för fängelsepersonalen eller andra personer som arbetar i eller besöker fängelset eller om de kan antas skada sig själva.
- 52.2 Det ska finnas rutiner som säkerställer de intagnas, fängelsepersonalens och alla besökares säkerhet och som minimerar risken för våld eller andra händelser som skulle kunna äventyra den inre säkerheten.
- 52.3 Alla tänkbara ansträngningar ska göras för att göra det möjligt för alla intagna att utan risk fullt ut delta i dagliga aktiviteter.
- 52.4 De intagna ska alltid, även nattetid, kunna komma i kontakt med personal.
- 52.5 Nationella lagar angående hälsa och skydd ska iakttas på fängelset.

Extra ordinära säkerhets- eller skyddsåtgärder

- 53.1 Extra ordinära säkerhets- eller skyddsåtgärder ska tillgripas endast under exceptionella förhållanden.
- 53.2 Det ska finnas klara rutiner för när sådana åtgärder tillämpas mot någon intagen.
- 53.3 Åtgärdernas beskaffenhet och varaktighet samt grunderna för sådana åtgärder ska vara fastställda i nationell lagstiftning.
- 53.4 Tillämpningen av åtgärderna skall i varje enskilt fall godkännas av behörig myndighet för en angiven tidsperiod.
- 53.5 Beslut om förlängning av den godkända tiden förutsätter nytt godkännande av behörig myndighet.
- 53.6 Sådana åtgärder ska tillämpas på enskilda individer och inte på grupper av intagna.
- 53.7 Intagna som utsätts för sådana åtgärder har rätt att klaga på beslutet i enlighet med regel 70.

Visitation och kontroll

- 54.1 Det ska finnas detaljerade rutiner som personalen har att följa vid visitation av:
- a. alla utrymmen där intagna bor, arbetar eller samlas,
 - b. intagna,
 - c. besökare och deras tillhörigheter och
 - d. personal.

- 54.2 Vid vilka situationer där visitation får utföras och på vilket ska definieras i nationell lagstiftning.
- 54.3 Personalen ska utbildas att genomföra dessa visitationer på ett sådant sätt att de upptäcker och förhindrar försök att rymma eller att gömma insmugglat gods, samtidigt som de respekterar värdigheten hos dem som visiteras och deras personliga tillhörigheter.
- 54.4 Visitationsrutinen får inte vara kränkande för de personer som visiteras.
- 54.5 Personer får endast visiteras av personal av samma kön.
- 54.6 Invärtes kroppsbesiktning får inte utföras av fängelsepersonal.
- 54.7 Intima undersökningar i anslutning till/som en följd av visitation får endast utföras av läkare.
- 54.8 De intagna ska vara närvarande när deras personliga tillhörigheter genomsöks om inte utredningstekniska skäl eller potentiella hot mot personalen förhindrar detta.
- 54.9 Skyldigheten att trygga skydd och säkerhet ska vägas mot respekten för besökares privatliv.
- 54.10 Rutiner för kontroll av personer som besöker fängelset i tjänsten, såsom juridiska ombud, socialarbetare och läkare etc., ska utarbetas i samråd med deras branschorganisationer för att garantera balans mellan säkerheten och rätten till konfidentialitet i kontakterna.

Kriminella handlingar

- 55. Påstådda brott som begås i ett fängelse ska utredas på samma sätt som i samhället i övrigt och handläggas i enlighet med nationell lagstiftning.

Disciplin och bestraffning

- 56.1 Disciplinära åtgärder ska endast tillgripas som en sista utväg.
- 56.2 När så är möjligt ska fängelsemyndigheterna försöka lösa tvister och konflikter med och mellan intagna med mekanismer som innebär upprättelse och medling.
- 57.1 Endast uppträdande som kan förväntas utgöra ett hot mot ordningen eller säkerheten ska definieras som disciplinära förseelser.
- 57.2 Nationell lagstiftning ska fastställa:
 - a. vilka handlingar eller försummelser av intagna som ska utgöra disciplinära förseelser,
 - b. vilka rutiner som ska tillämpas vid prövningen av disciplinära förseelser,
 - c. arten och varaktigheten av den bestraffning som får beslutas,
 - d. vilken myndighet som är behörig att besluta om sådan bestraffning och
 - e. besvärsgång och besvärinstans.
- 58. Påståenden om intagnas brott mot disciplinära regler ska omedelbart rapporteras till behörig myndighet, som ska utreda ärendet utan onödigt dröjsmål.
- 59. Intagna som anklagas för disciplinära förseelser ska:
 - a. omedelbart, på ett språk de förstår, i detalj informeras om de anklagelser som riktas mot dem,
 - b. beredas tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar,
 - c. ha rätt att försvara sig personligen eller genom juridiskt ombud om det ligger i rättvisans intresse,
 - d. ha rätt att kalla in vittnen samt att förhöra dessa vittnen, personligen eller genom ombud, och

- e. medges kostnadsfri tillgång till tolk om de inte förstår eller talar det språk som används under prövningen.
- 60.1 Varje form av bestraffning som åläggs till följd av disciplinära förseelser ska ha stöd i nationell lagstiftning.
- 60.2 Graden av bestraffning ska stå i proportion till förseelsen.
- 60.3 Kollektiv bestraffning och kroppsbestraffning, bestraffning genom placering i mörklad cell eller andra former av omänsklig eller förödmjukande bestraffning ska vara förbjudna.
- 60.4 Bestraffning får inte innefatta ett totalt förbud mot kontakt med anhöriga.
- 60.5 Isolering får endast användas som bestraffning i exceptionella fall och under en angiven tidsperiod, som ska vara så kort som möjligt.
- 60.6 Tvångsmedel får aldrig användas i bestraffningssyfte.
- 61. Intagna som döms för disciplinära förseelser ska kunna överklaga beslutet till behörig och oberoende högre instans.
- 62. Intagna får inte anställas i eller tilldelas någon disciplinär uppgift i fängelserna.

Dubbelbestraffning

- 63. Intagna får aldrig bestraffas dubbelt för samma handling eller beteende.

Bruk av våld

- 64.1 Fängelsepersonal får inte använda våld mot intagna utom i självförsvar eller vid rymningsförsök eller aktivt eller passivt motstånd mot en lagligt utdelad order och alltid som en sista utväg.
- 64.2 Det mått av våld som används ska vara minsta möjliga under kortast möjliga tid.
- 65. Det ska finnas detaljerade rutiner för bruket av våld inklusive bestämmelser om:
 - a. vilka olika typer av våld som får brukas,
 - b. de omständigheter under vilka varje typ av våld får användas,
 - c. vilken personal som har rätt att använda olika typer av våld,
 - d. erforderlig beslutsnivå för att våld ska få användas och
 - e. de rapporter som måste lämnas när våld har använts.
- 66. Personal som arbetar i direkt kontakt med intagna ska vara utbildade i metoder som möjliggör minimal våldsanvändning vid bruk av tvång mot aggressiva intagna.
- 67.1 Personal från andra rättsvårdande instanser får endast under exceptionella omständigheter anlitas i hanteringen av intagna inne i fängelse.
- 67.2 Om inte förhållandet redan är reglerat i nationell lagstiftning erfordras ett formellt avtal mellan fängelsemyndigheterna och annan rättsvårdande instans.
- 67.3 Detta avtal ska reglera:
 - a. de omständigheter under vilka representanter för andra rättsvårdande instanser får komma in i ett fängelse för att ingripa vid konflikter,
 - b. vilka befogenheter sådana andra myndigheter ska ha medan de är inne i fängelset och deras förhållande till fängelsechefen,
 - c. vilka olika typer av våld som representanter för sådana myndigheter får använda,
 - d. de omständigheter under vilka varje typ av våld får användas,

- e. erforderlig beslutsnivå för att våld ska få användas och
- f. de rapporter som måste lämnas när våld har använts.

Tvångsmedel

- 68.1 Användning av kedjor och bojor ska vara förbjuden.
- 68.2 Handbojor, tvångströjor och andra kroppsliga tvångsmedel får inte användas utom:
 - a. om det är nödvändigt för att förhindra rymning under transport, förutsatt att de avlägsnas innan den intagne uppträder inför domstol eller administrativ myndighet om inte myndigheten bestämmer annat eller
 - b. på order av fängelsechefen, om andra kontrollmetoder inte är tillräckliga, för att skydda en intagen från att skada sig själv eller andra eller för att förhindra allvarlig skada på egendom, under förutsättning att fängelsechefen i sådana fall omedelbart informerar läkaren och rapporterar till överordnad myndighet.
- 68.3 Tvångsmedel får inte användas under längre tid än vad som är oundgängligen nödvändigt.
- 68.4 Metoderna för användning av tvångsmedel ska specificeras i nationell lagstiftning.

Vapen

- 69.1 Förutom i akuta nödsituationer får fängelsepersonalen inte bära dödliga vapen inom fängelseområdet.
- 69.2 Det ska vara förbjudet för personer i direkt kontakt med intagna att öppet bära andra vapen, inberäknat batonger, om det inte erfordras av säkerhetsskäl för att hantera en särskild incident.
- 69.3 Personalen får inte utrustas med vapen om de inte utbildats i hur de skall brukas.

Önskemål och klagomål

- 70.1 De intagna, enskilt eller som grupp, ska ges vidsträckta möjligheter att framställa önskemål eller klagomål till fängelsechefen eller till annan behörig instans.
- 70.2 Om förhandling/medling förefaller lämplig ska detta alltid prövas som första åtgärd.
- 70.3 Om ett önskemål avslås eller ett klagomål lämnas utan avseende ska den intagne informeras om skälen härför och ha rätt att överklaga beslutet hos en oberoende instans.
- 70.4 En intagen får inte straffas för att ha framställt önskemål eller klagomål.
- 70.5 Behörig instans ska beakta alla skriftliga klagomål från intagnas anhöriga som har anledning anta att en intagens rätt har kränkts.
- 70.6 Klagomål som framställs av en juridisk företrädare eller en organisation som arbetar för intagnas väl ska inte beaktas om inte den berörde intagne samtycker till att klagomålet framställs.
- 70.7 Intagna har rätt att söka juridisk rådgivning i fråga om klagomål och besvärordning och att ha juridiskt biträde om det behövs med hänsyn till rättssäkerheten.

Del V

Ledning och personal

Arbete på fängelse som samhällsservice

- 71 Fängelser ska ingå i ansvarsområdet för en myndighet som är åtskild från militär, polis och åklagare.
- 72.1 Fängelser ska ledas efter etiska principer som erkänner skyldigheten att behandla alla intagna på ett humant sätt och med respekt för människans inneboende värdighet.
- 72.2 Personalen ska visa en tydlig förståelse för syftet med fängelsesystemet. Fängelseledningen ska genom sitt ledarskap visa hur detta syfte bäst kan uppnås.
- 72.3 Personalens uppgifter sträcker sig utöver vad som erfordras av blott vakter och ska tillmötesgå behovet av att underlätta de intagnas återanpassning i samhället efter avtjänat straff genom ett program med ett positivt omhändertagande och stöd.
- 72.4 Personalens arbete ska hålla en hög yrkesmässig och personlig standard.
- 73. Fängelsemyndigheterna ska lägga stor vikt vid att se till att regler som berör personalen följs.
- 74. Särskild vikt ska läggas vid hanteringen av relationen mellan fängelsepersonalen i första linjen och de intagna som står under deras ansvar.
- 75. Personalen ska alltid uppträda och utföra sina uppgifter på ett sätt som påverkar de intagna genom goda exempel och som vinner deras respekt.

Rekrytering av fängelsepersonal

- 76. Personalen ska väljas med omsorg, erhålla en god utbildning, både inledningsvis och kontinuerligt, avlönas som yrkesmän och ges en status som samhället kan respektera.
- 77. Vid rekrytering av ny personal skall fängelsemyndigheterna lägga stor vikt vid behovet av personliga egenskaper som integritet och humanitet, yrkesmässig förmåga och personlig lämplighet för det komplexa arbete de förväntas utföra.
- 78. Professionell fängelsepersonal ska normalt erbjudas fast anställning och ha status som offentligt anställda med anställningstrygghet som endast får villkoras av gott uppförande, effektivitet, god fysik och mental hälsa samt adekvat skolutbildning.
- 79.1 Lönerna ska vara tillräckliga för att attrahera och behålla lämplig personal.
- 79.2 Förmåner och anställningsvillkor ska avspegla arbetets krävande natur som en del av en verksamhet som upprätthåller lag och ordning.
- 80. När det är nödvändigt att tillfälligt anställa personal ska dessa kriterier gälla för dem i den mån det är lämpligt.

Personalutbildning

- 81.1 Innan personal börjar sitt arbete ska de genomgå utbildning i sina allmänna och särskilda åligganden och klara teoretiska och praktiska prov.
- 81.2 Fängelseledningen ska säkerställa att all personal under hela sin anställningstid kan bibehålla och utveckla sina kunskaper och sin yrkeskompetens genom att delta i intern personalutbildning och personalutveckling med lämpliga intervaller.

- 81.3 Personal som ska arbeta med specifika grupper av intagna, såsom utländska intagna, kvinnor, ungdomar eller psykiskt sjuka etc., ska erhålla särskild utbildning anpassad till deras specialiserade arbete.
- 81.4 All personalutbildning ska innefatta undervisning om det internationella och regionala regelverket avseende mänskliga rättigheter, särskilt Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och Europakonventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, liksom om tillämpningen av de europeiska fängelsereglerna.

Fängelseledningen

82. Fängelsepersonal ska väljas ut och anställas på lika villkor, utan diskriminering på någon grund såsom kön, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åsikt, nationellt eller socialt ursprung, anknytning till nationell minoritet, egendom, härkomst eller annan status.
83. Fängelsemyndigheterna ska införa system för organisation och ledning vilka:
- a. säkerställer att fängelsernas verksamhet genomgående bedrivs på en hög nivå som överensstämmer med internationella och regionala regelverk för de mänskliga rättigheterna och
 - b. möjliggör god kontakt mellan fängelser och mellan olika personalgrupper på enskilda fängelser och god samordning av alla enheter som ger service till de intagna, både inom och utanför fängelset, särskilt vad gäller vården och återanpassningen av de intagna.
- 84.1 Varje fängelse ska ha en chef, som har adekvata kvalifikationer för uppdraget genom personlighet, administrativ förmåga, lämplig yrkesutbildning och erfarenhet.
- 84.2 Fängelsechefer ska vara heltidsanställda och ägna hela sin tid åt sina officiella plikter.
- 84.3 Fängelsemyndigheterna ska se till att varje fängelse ständigt står under fullständig kontroll av fängelsechefen, den biträdande fängelsechefen eller annan bemyndigad befattningshavare.
- 84.4 Om en fängelsechef ansvarar för mer än ett fängelse ska det på var och en av dessa alltid finnas en ytterligare ansvarig befattningshavare.
85. Män och kvinnor ska vara representerade på ett balanserat sätt bland fängelsepersonalen.
86. Det ska finnas en ordning för fängelseledningen att samråda med personalen som grupp i frågor av allmän natur och särskilt i frågor som rör deras anställningsvillkor.
- 87.1 Det ska finnas en ordning för att uppmuntra bästa möjliga kommunikation mellan fängelseledningen, övrig personal, externa verksamheter och de intagna.
- 87.2 Fängelsechefen, ledningen och huvuddelen av personalen på fängelset ska behärska det språk som talas av de flesta intagna eller ett språk som kan förstås av majoriteten av dem.
88. Där det finns privata fängelser ska alla de europeiska fängelsereglerna gälla där.

Specialistpersonal

- 89.1 Så långt som möjligt ska bland personalen finnas ett tillräckligt antal specialister såsom psykiatriker, psykologer, socialarbetare, lärare och instruktörer för yrkesutbildning, fysisk träning och sport.
- 89.2 När det är möjligt ska lämpliga deltidsanställda eller volontärer uppmuntras att bidra till aktiviteter med de intagna.

Allmänhetens kännedom om fängelserna

- 90.1 Fängelsemyndigheterna ska fortlöpande informera allmänheten om syftet med fängelsesystemet och det arbete som utförs av fängelsepersonalen för att bidra till bättre förståelse hos allmänheten för fängelsernas roll i samhället.
- 90.2 Om lämpligt ska fängelsemyndigheterna uppmuntra allmänheten att erbjuda sina tjänster på fängelserna.

Forskning och utvärdering

- 91. Fängelsemyndigheterna ska understödja program för forskning om och utvärdering av syftet med fängelser, deras roll i ett demokratiskt samhälle och i vilken utsträckning de fyller sitt syfte.

DEL VI

Inspektion och övervakning

Statlig inspektion

- 92. Fängelser ska regelbundet inspekteras av statlig myndighet i syfte att fastställa om verksamheten bedrivs i enlighet med kraven i internationell och nationell lagstiftning och bestämmelserna i dessa regler.

Oberoende tillsyn

- 93.1 Förhållandena i fängelser och behandlingen av de intagna ska övervakas av ett eller flera oberoende organ vars rapporter ska offentliggöras.
- 93.2 Sådana oberoende tillsynsorgan ska uppmuntras att samarbeta med de internationella organ som har laglig rätt att besöka fängelser.

DEL VII

Ej dömda intagna

Status som ej dömd intagen

- 94.1 Vid tillämpningen av dessa regler betyder "ej dömda intagna" personer som häktats efter beslut av domstol före rättegång eller dom.
- 94.2 Ett land kan välja att betrakta dömda intagna som ej dömda intagna till dess att slutlig dom har vunnit laga kraft.

Förhållningssätt till ej dömda intagna

- 95.1 Förhållandena för ej dömda intagna får inte påverkas av att de i framtiden kan komma att dömas för brott.
- 95.2 Reglerna i detta avsnitt ger extra skydd åt ej dömda intagna.
- 95.3 Vid behandlingen av ej dömda intagna ska fängelsemyndigheterna vägledas av de regler som gäller för alla intagna och tillåta ej dömda intagna att delta i de olika aktiviteter som dessa regler föreskriver.

Inkvartering

96. Så långt möjligt ska ej dömda intagna erbjudas möjlighet att bo i egen cell, om det inte kan antas vara mer fördelaktigt för dem att dela rum med andra ej dömda intagna eller om domstol har gett särskilda instruktioner för hur en viss ej dömd intagen ska inkvarteras.

Klädsel

- 97.1 Ej dömda intagna ska ha rätt att bära sina egna kläder om dessa är lämpade att bäras i fängelse.
- 97.2 Ej dömda intagna som saknar egna lämpliga kläder ska utrustas med kläder, som inte får vara likadana som den eventuella enhetliga klädsel som bärs av dömda personer.

Juridisk rådgivning

- 98.1 Ej dömda intagna ska uttryckligen informeras om sin rätt till juridisk rådgivning.
- 98.2 Alla nödvändiga resurser ska ställas till förfogande för att hjälpa ej dömda intagna att förbereda sitt försvar och att träffa sitt juridiska ombud.

Kontakt med omvärlden

99. Om det inte i det enskilda fallet föreligger av domstol meddelade tidsbestämda särskilda restriktioner, ska ej dömda intagna:
- få ta emot besök och kommunicera med sina familjer och andra personer på samma sätt som dömda intagna,
 - få ta emot ytterligare besök och därutöver ha tillgång till andra former av kommunikation och
 - ha tillgång till böcker, tidningar och andra nyhetsmedia.

Arbete

- 100.1 Ej dömda intagna ska erbjudas möjlighet till arbete men ska inte tvingas till arbete.
- 100.2 Om ej dömda intagna väljer att arbeta ska alla bestämmelserna i regel 26 gälla för dem, inklusive bestämmelserna om lön.

Tillgång till verksamheten för dömda

101. Om en ej dömd intagen begär att få delta i verksamheten för dömda intagna ska fängelsemyndigheterna så långt möjligt tillmötesgå detta önskemål.

DEL VIII

Syftet med verksamheten för dömda intagna

- 102.1 Utöver de regler som gäller för alla intagna ska verksamheten för dömda intagna alltid utformas så att den möjliggör för dem att leva ett ansvarstagande liv utan brottslighet.
- 102.2 Fängsligt förvar är på grund av frihetsberövandet ett straff i sig och därför ska verksamheten för dömda intagna inte förvärta det lidande som följer med fängsligt förvar.

Genomförande av verkställigheten för dömda intagna

- 103.1 Verkställigheten för dömda intagna ska, om den inte inletts tidigare, inledas så snart en dömd person har tagits in i fängelse.

- 103.2 Så snart som möjligt efter intagningen ska för dömda intagna sammanställas redogörelser för deras personliga situation, den föreslagna verkställighetsplanen för var och en av dem och den strategi som ska tillämpas för att förbereda dem för frigivningen.
- 103.3 Dömda intagna ska uppmuntras att delta vid utformningen av sina individuella verkställighetsplaner.
- 103.4 Så långt praktiskt möjligt skall dessa planer innefatta:
- a. arbete,
 - b. studier,
 - c. andra aktiviteter och
 - d. förberedelse för frigivningen.
- 103.5 Socialt arbete, medicinsk och psykologisk vård kan också ingå i verksamheten för dömda intagna.
- 103.6 Ett permissionssystem ska finnas som en integrerad del av den samlade verksamheten för dömda intagna.
- 103.7 De intagna som samtycker till detta kan delta i ett medlingsprogram i syfte att gottgöra sina brott.
- 103.8 Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att upprätta lämpliga verkställighetsplaner och erbjuda en lämplig verksamhet för intagna som är dömda till livstidsstraff eller andra långa straff.

Organisatoriska aspekter på frihetsberövandet av dömda intagna

- 104.1 Så långt möjligt och med beaktande av kraven i regel 17 ska skilda fängelser eller skilda avdelningar inrättas för att möjliggöra genomförandet av olika regimer för särskilda kategorier av intagna.
- 104.2 Det ska finnas rutiner för upprättande och regelbunden omprövning av individuella verkställighetsplaner för intagna med beaktande av vederbörliga rapporter, fullt samråd med berörd personal och med berörda intagna, som ska medverka så långt praktiskt möjligt.
- 104.3 Sådana rapporter ska alltid innehålla rapporter från den personal som har direkt ansvar för den intagne i fråga.

Dömda intagnas arbete

- 105.1 Ett systematiskt program för arbete ska söka bidra till att målen för verksamheten för dömda intagna uppfylls.
- 105.2 Dömda intagna som inte uppnått fastställd pensionsålder får åläggas att arbeta med reservation för deras fysiska och psykiska lämplighet, som fastställts av läkare.
- 105.3 Om dömda intagna åläggs att arbeta ska villkoren för detta vara anpassade efter de normer och underkastade de kontroller som gäller i samhället.
- 105.4 Om dömda intagna deltar i undervisning eller andra program under arbetstid som en del av deras planerade verksamhet, ska de erhålla lön på samma sätt som om de arbetade.
- 105.5 När det gäller dömda intagna får en del av deras lön, eller sparade delar av denna lön, användas för att betala skadestånd om det beslutats av domstol eller om berörd intagen samtycker till detta.

Utbildning av dömda intagna

- 106.1 Ett systematiskt program för utbildning, inklusive yrkesutbildning, med syfte att höja de intagnas allmänna utbildningsnivå liksom deras möjligheter att föra ett ansvarstagande liv utan kriminalitet ska vara en central del av verksamheten för dömda intagna.
- 106.2 Alla dömda intagna ska uppmuntras att delta i program för teoretisk utbildning och yrkesutbildning.
- 106.3 Utbildningsprogram för dömda intagna ska anpassas efter den förväntade längden på deras fängelsevistelse.

Frigivning av dömda intagna

- 107.1 Dömda intagna ska i god tid före frigivningen erbjudas hjälp i form av åtgärder och särskilda program som gör det möjligt för dem att klara övergången från livet på fängelse till ett laglydigt liv i samhället.
- 107.2 Särskilt när det gäller intagna dömda till långa frihetsstraff ska åtgärder vidtas för att säkerställa en gradvis återgång till livet i frihet.
- 107.3 Detta mål kan uppnås genom ett frigivningsförberedande program på fängelset eller genom partiell eller villkorlig frigivning under övervakning i kombination med effektivt socialt stöd.
- 107.4 Fängelsemyndigheterna ska ha ett nära samarbete med myndigheter eller organ som övervakar och stöder frigivna intagna för att göra det möjligt för alla dömda intagna att återanpassa sig i samhället, särskilt vad avser familjeliv och arbete.
- 107.5 Företrädare för sådana sociala myndigheter eller organ ska beredas tillträde till fängelser och intagna i den utsträckning som erfordras för att de ska kunna hjälpa till med förberedelserna för frigivningen och planeringen av uppföljande program.

DEL IX

Aktualisering av reglerna

- 108. De europeiska fängelsereglerna ska fortlöpande ses över och uppdateras.